

СХВАЛЕНО

Вченою радою Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка
(протокол № 5 від «01» грудня 2025р.)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Центральноукраїнського
державного університету
імені Володимира Винниченка

Євген СОБОЛЬ

«02» грудня 2025 р.

**Програма
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
за спеціальність: А4.01 «Середня освіта (Історія та громадянська освіта)»**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	Сучасні тенденції розвитку історичної, правової та громадянської освітньої галузі. Модуль 3. «Трансформаційні процеси в історії людства в шкільному курсі історії»
Розробники	Згідно наказу ЦДУ ім. В. Винниченка № від 2025 року Керівник проєктної групи: Марченко Олег Миколайович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії Члени проєктної групи: 1. Ковальков Олександр Леонідович, доктор історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії 2. Житков Олександр Анатольович, доктор історичних наук, професор кафедри історії України та всесвітньої історії
Напрям (найменування)	розвиток професійних компетентностей з історії, правознавства та громадянської освіти, сучасних фахових методик та технологій
Форми підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-дистанційна на платформі Google Workspace for Education
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації.
Цільова аудиторія	Педагогічні працівники, вчителі історії, правознавства, громадянської освіти, керівники методичних об'єднань з історії, правознавства та громадянської освіти; керівники гуртків з історії, правознавства та громадянської освіти закладів освіти різних типів і форм власності.
Мета програми	Підвищення кваліфікації надання освітніх послуг, набуття нових та вдосконалення набутих раніше фахових компетентностей у межах професійної діяльності вчителя історії, правознавства та громадянської освіти, згідно вимог відповідного «Державний стандарт базової середньої освіти»; набуття особою досвіду виконання сучасних завдань та обов'язків згідно вимог Нової української школи.

Зміст програми (анотація)	Модуль 3. Трансформаційні процеси в історії людства в шкільному курсі історії. Тема 1. Подолання заходоцентризму при викладанні історії країн Сходу у шкільному курсі історії. Тема 2. Литовсько-польська доба в історії України: нові підходи до проблеми еволюції державних інституцій. Тема 3. Спільне та особливе формуванні та функціонуванні Австрійської, Османської та Російської імперій у XVI–XVIII ст. Тема 4. Схід і Захід у нову і новітню добу: колоніалізм, неокolonіалізм, постколоніалізм. Тема 5. Актуальні питання трансформаційних процесів в шкільному курсі історії.
Обсяг програми (тривалість)	45 год. /1,5 кред. ЄКТС, Передбачена можливість опанувати як всю програму, так й її окремі складові частини (мінімальний обсяг 30 годин або 1,5 кредити ЄКТС з урахуванням самостійної роботи). Строки виконання програми – 5 робочих днів.
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться	Загальні компетентності (ЗК) ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність до критичного мислення. ЗК 4. Здатність оцінювати ризики та приймати обґрунтовані рішення. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. Фахові компетентності спеціальності (ФК) ФК 1. Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків. ФК 2. Володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів. ФК 3. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів. ФК 4. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання). ФК 5. Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності. ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду. Спеціальні (предметні) компетентності (ПК) ПК 1. Здатність дотримуватися принципу науковості при трансляції наукових знань у площину шкільного навчального

	предметів історії, правознавства та громадянської освіти; здатність застосовувати набуті знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальноосвітньої школи ключових і предметних компетентностей відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Історія». ПК 2. Уміння творчо добирати методи і засоби навчання історії, правознавства та громадянської освіти, спрямовані на розвиток здібностей учнів з урахуванням їх індивідуальних і вікових особливостей, міжособистісних взаємин школярів у групі та класі, усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань. ПК 3. Здатність забезпечувати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з історії, правознавства та громадянської освіти, здійснювати діагностику, прогнозування ефективності та корекції освітнього процесу на основі вивчення психолого-педагогічних особливостей формування в учнів ключових та предметних компетентностей. ПК 4. Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі й інформаційно-цифрові, для забезпечення високої якості навчально-виховного процесу, зокрема в умовах дистанційного та змішаного навчання. ПК 5. Здатність до організації взаємодії з різними суб'єктами з метою ефективної організації освітнього процесу та забезпечення права на освіту здобувачам освіти з особливими освітніми потребами
Програмовані результати навчання	ПРН 1. Знання та розуміння законодавчих і нормативно-правових актів, концепцій, основних напрямків і перспектив розвитку історії, правознавства та громадянської освіти. ПРН 2. Оволодіння сучасними методами, формами, засобами, інструментами навчання історії, правознавства та громадянської освіти (із врахуванням світового досвіду), зокрема дистанційного та змішаного навчання. ПРН 3. Уміння обирати та використовувати різні види, форми, методи і засоби реалізації педагогічного контролю, оцінювання якості знань учнів з історії, правознавства та громадянської освіти та моніторингових процедур у процесі визначення й оцінки якості освіти. ПРН 4. Уміння аналізувати власні компетентності, необхідні для успішного впровадження державної політики та освітніх ідей; вміння розробляти власну професійну траєкторію розвитку.
Види діяльності	Лекція, практичне заняття, лабораторне заняття, майстер-клас, конференція з обміну досвідом, консультація, самостійна робота, тренінг, вебінар, «круглий стіл», методичні семінари тощо.

Результати підвищення кваліфікації	Підсумковий контроль, який може включати у себе один із наступних компонентів: вихідне тестування з оцінкою, методична розробка, підготовка тез, участь у конференції, презентація.
Строки виконання програми	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників
Місце виконання програми	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка вул. Шевченка,1, м. Кропивницький. Навчальний корпус № 1: аудиторія № 16; аудиторія № 43
Вартість надання освітньої послуги	Вартість 800 гривень
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації.

Перелік літератури

1. Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoi-serednoyi-osviti-i300920-898>.
2. Закон України «Про освіту». Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.
4. Закон України «Про професійний розвиток працівників» (редакція від 27.12.2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/4312-17#Text>
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19 лютого 2021 р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для учнів 5-9 класів закладів загальної середньої освіти».
6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 8 вересня 2020 р. № 1115 «Деякі питання дистанційного навчання», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224.
7. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23 грудня 2020 р. № 2136 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)».
8. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
9. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.

10. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р. «Про схвалення Концепції розвитку природничо-математичної освіти (8ТЕМ- освіти)».
11. Роз'яснення МОН щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників згідно Листа МОН України від 04.11.2019 №1/9-683
12. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018р. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti>.
13. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>.

**Керівник навчання
за програмою**

Олег МАРЧЕНКО